

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/91/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214203051
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7214203051.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a členiek senátu JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Zuzany Stolárovej, v spore žalobcu A. B. C., D., A., nar. XX.XX.XXXX, E., A. X, zast. advokátom JUDr. Ladislavom Scholczom, AK, Košice, Krmanova 16, proti žalovanému F. G. H., nar. X.XX.XXXX, Košice, Bauerova 26, zast. advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Košice, Štúrova 20, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 20C/2/2014 z 23.11.2021 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok, ktorou súd žalobu zamietol v časti, že „Žalovaný je povinný vo všetkých nasledujúcich vydaniach AH info zdržať sa tvrdení o tom, že žalobca akýmkoľvek spôsobom bránil riadnemu vyšetrovaniu úmrtia pacientky Strediska sociálnej pomoci mesta Košice, ďalej označenia žalobcu ako „dobrého komunistu“, resp. akýmkoľvek spôsobom uvádzať nepravdivé tvrdenia o pôsobení žalobcu v komunistických štruktúrach a rovnako sa zdržať hodnotiacich úsudkov o konaní žalobcu v súvislosti s vyšetrovaním predmetného úmrtia, ako o „spôsoboch komunistov“ a v časti, ktorou žalobca žiadal, aby sa mu žalovaný ospravedlnil za to, že v predmetnom vydaní občasnika AH info sa vyjadril, že podporné listy pracovníkov a klientov DD boli divadlo, aby sa mu ako členovi Smeru nič nestalo, a že šlo o spôsoby komunistov.

II. M e n í rozsudok v prevyšujúcej zamietavej časti tak, že žalovaný je povinný v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku zabezpečiť vydanie a rozšírenie nového vydania občasnika AH info, ktorým uverejní ospravedlnenie v tomto znení: „Ospravedlňujem sa A. B. C., D., A., za to, že vo vydaní tohto občasnika pod č. 16 som o ňom uviedol, že zanedbanie starostlivosti vo vzťahu k zosnulej pacientke konštatovala aj skupina Ministerstva práce a soc. vecí SR, že „upratal“ úmrtie, možno plynúce zo zanedbania starostlivosti DD, ktorý patrí pod jeho zodpovednosť, ako aj to, že som ho označil za „komunistu“, keďže tieto tvrdenia sa nezakladajú na pravde.“

III. M e n í rozsudok v zamietavej časti náhrady nemajetkovej ujmy tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2 000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Stranám sporu náhradu trov súdneho konania (prvoinštančného a odvolacieho) nepriznáva.

odôvodnenie:

1.Súd prvej inštancie (ďalej len súd) odvolaním napadnutým, v poradí druhým rozsudkom rozhodol, že žalobu zamietla a žalovanému priznal právo proti žalobcovi na náhradu trov konania v miere 100%.

2.1.V odôvodnení svojho rozhodnutia súd uviedol, že žalobca žalobou žiadal, aby vyhovel petitu znejúceho: „Žalovaný je povinný vo všetkých nasledujúcich vydaniach AH info zdržať sa tvrdení o tom, že žalobca akýmkoľvek spôsobom bránil riadnemu vyšetrovaniu úmrtia pacientky Strediska

sociálnej pomoci mesta Košice, ďalej označenia žalobcu ako „dobrého komunistu“, resp. akýmkoľvek spôsobom uvádzať nepravdivé tvrdenia o pôsobení žalobcu v komunistických štruktúrach a rovnako sa zdržať hodnotiacich úsudkov o konaní žalobcu v súvislosti s vyšetrovaním predmetného úmrtia, ako o „spôsoboch komunistov“. Žalovaný je povinný v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku zabezpečiť vydanie a rozšírenie nového vydania občasníka AH info, ktorou uverejní ospravedlnenie v tomto znení: „Ospravedlňujem sa A. B. C., D., A., za to, že vo vydaní tohto občasníka pod č. 16 som o ňom uviedol, že zanedbanie starostlivosti vo vzťahu k zosnulej pacientke konštatovala aj skupina Ministerstva práce a soc. vecí SR, že „upratal“ úmrtie, možno plynúce zo zanedbania starostlivosti DD, ktorý patrí pod jeho zodpovednosť, ako aj to, že som ho označil za „komunistu“, keďže tieto tvrdenia sa nezakladajú na pravde. Rovnako sa ospravedlňujem za to, že som sa v predmetnom vydaní občasníka AH info vyjadril, že podporné listy pracovníkov a klientov DD boli divadlo, aby sa mu ako členovi Smeru nič nestalo, a že šlo o spôsoby komunistov. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 50 000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a nahradiť mu trovy súdneho konania a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.“

2.2.Žalovaný so žalobou nesúhlasil, žiadal tento návrh ako nedôvodný zamietnuť. Pokiaľ sa týka žalobcom namietaného nepravdivého tvrdenia o zanedbaní starostlivosti vo vzťahu k zosnulej pacientke, poukázal na výsledok dohľadu skupiny MPSVaR na stranu 6, kde sa píše: „V závislosti s poskytovaním pomoci inej fyz. osoby v priemernom rozsahu odkázanosti 2 - 4 hod. denne, ktorú bolo povinné stredisko poskytovať, a k poskytovaniu ktorej sa stredisko zaviazalo aj zmluvou o poskytovaní soc. služby prenajímateľke, nebola v rozsahu 2-4 hod. denne poskytovaná preukázateľne v čase od úmrtia do času zistenia úmrtia zmluvne dojednaná soc. služba.“ Žalovaný k tvrdeniu žalobcu o tom, že on uvádzal v článku to, že žalobca upratal úmrtie, možno plynúce zo zanedbania starostlivosti, uviedol, že v článku to nie je uvedené. K žalobcovmu návrhu na ospravedlnenie za jeho označenie za komunistu poukázal na to, že v zistení skupiny MPSVaR sa píše, že domáci protokol obsahuje zákazy a povinnosti v rozpore s článkami Ústavy SR a preto, pokiaľ on v článku uviedol formuláciu dobrý komunist, bol to jeho hodnotiaci úsudok. K namietaným podporným listom pracovníkov a klientov DD, ktoré označil ako divadlo, uviedol, že nerozumie, akým spôsobom sa táto formulácia mohla dotknúť cti žalobcu.

2.3.Súd vo veci rozhodol rozsudkom z 3.2.2017, proti ktorému podal odvolanie žalobca. Krajský súd uznesením 5Co/410/2017 z 21.6.2018 zrušil uvedený rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

2.4.Po vrátení veci okresnému súdu žalovaný podal sťažnosť na ústavný súd, ktorý uznesením č. k. IV.ÚS/79/2020-19 z 13.3.2020 rozhodol, že ústavnú sťažnosť F. G. H. odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2.5.Ústavný súd konštatoval správnosť uznesenia odvolacieho súdu, ktorý zrušil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods.1 písm. b/ a c/ CSP. Ústavný súd zdôraznil, že prípadná nesprávna aplikácia § 389 ods.1 písm. c/ odvolacím súdom neznamená v konkrétnom prípade porušenie práva na spravodlivý proces, pretože ten je potrebné hodnotiť ako celok s garantom zachovania spravodlivého procesu je v štádiu konania po zrušení rozsudku okresný súd. Pre okresný súd sú však závažné inštrukcie odvolacieho súdu len v časti, v ktorej mu bolo uložené zohľadniť aj doteraz (podľa názoru KS) nezohľadnené, respektíve nedostatočne vyhodnotené (ale vykonané) dôkazy. Okresný súd ako súd prvej inštancie nie je ako sa sťažovateľ mylne domnieva v ďalšom konaní viazaný názorom odvolacieho súdu v časti, v ktorej tento vyjadril svoju predstavu o skutkových záveroch, ktoré mali vyplynúť z dôkazov, ktoré vykonal iba súd prvej inštancie a odvolací súd ich sám nezopakoval. Okresný súd je vo všeobecnosti viazaný len právnym hodnotením krajského súdu, teda len závermi vzťahujúcimi sa na výklad príslušných zákonných ustanovení (§ 391 ods.2 CSP).

2.6.Po rozhodnutí ústavného súdu okresný súd konštatoval, že sa opätovne oboznámil s článkom E. E., publikovaný 10.4.2019, že strany sporu nemali nové dôkazy, že súd prvej inštancie zostáva na tom istom skutkovom vyhodnotení, ktoré krajský súd v bodoch 40., 41. a 42. zrušujúceho uznesenia vyhodnotil inak, ako okresný súd, keďže nie je viazaný názorom odvolacieho súdu v časti, v ktorej vyjadril krajský súd svoju predstavu o skutkových záveroch, ktoré vyplynuli z dôkazov, ktoré vykonal iba súd prvej inštancie. Na tých záveroch, ktoré súd prvej inštancie vyhodnotil vo svojom prvom rozhodnutí z 3.2.2017 súd naďalej zotrúva, keďže žiadne iné dôkazy strany sporu nenavrhl a ten dôkaz, ktorý bol oboznámený na pojednávaní 22.6.2021, neovplyvnil doterajšie skutkové závery súdu prvej inštancie. A publikovaný článok z 10.4.2019 nezasahuje do predmetu tohto konania.

2.7.Súd v časti námietky žalobcu, že „Ďalšie tvrdenia, za ktoré žiada žalobca ospravedlnenie alebo upustenie týchto tvrdení neboli preukázané, že sa v článku tieto tvrdenia nenachádzajú. Žalovaný v článku neuvádzal tvrdenie o pôsobení žalobcu v komunistických štruktúrach, neuvádzal hodnotiaci úsudok o konaní žalobcu v súvislosti s vyšetrovaním predmetného úmrtia ako o spôsoboch komunistov.

Spôsoby komunistov sú uvedené vo vete súvisiacej s akciami a listami organizovanými pracovníkmi a klientmi DD. Veta znie ... listy bolo divadlo, aby sa členovi I. C. nič nestalo, takto pekne vidieť, že spôsoby komunistov čas nenahodá.“ Týmto hodnotiacim úsudkom žalovaný netvrdil, že žalobca organizoval podporné listy pracovníkov a klientov DD. Toto tvrdenie, že boli podporné listy pracovníkov a klientov DD sporové strany nerozporovali, čiže je pravdivé. Táto veta podľa názoru súdu žiadnym spôsobom nezasiahla do cti žalobcu.“

2.8.Strany sporu nerozporovali, že listiny pracovníkov a klientov DD na podporu žalobcu existovali, ale v konaní nebolo preukázané, že by tieto listy, ich existenciu, mal iniciovať žalobca. Zároveň súd uviedol, že žalovaný netvrdil v uvedenej vete, že žalobca organizoval tieto podporné listy alebo ich nejakým spôsobom inicioval a preto súd vyhodnocuje, že uvedená veta je hodnotiacim úsudkom, kritikou žalovaného na organizovanie podporných listov, ktorá ale nie je kritikou na žalobcu. Podľa názoru súdu tento úsudok nezasiahol do cti žalobcu, keďže jeho meno sa spomína iba v súvislosti s kritikou na organizáciu a existenciu podporných listov pracovníkov a klientov DD. Žiadnym výkladom, či gramatickým alebo logickým uvedenej vety podľa názoru súdu nemožno dospieť k záveru, že žalobca sa nejakým spôsobom podieľal na existencii týchto listov a že by kritika, hodnotiaci úsudok žalovaného bola spájaná s osobou žalobcu v tom smere, že by on organizoval podporné listy, t. j. spôsoby komunistov. Hodnotiaci úsudok žalovaného obsahujúci pojem spôsoby komunistov, vyplýva z dôkazov uvedených v ďalšom bode. A poukázal súd na výpoveď žalovaného na pojednávaní 8.9.2015.

2.9.Súd vyhodnotil, že hodnotiaci úsudok, kritika žalovaného, uvedená ako „spôsoby komunistov“ vychádza z pravdivého skutkového zistenia žalovaného, že v Stredisku sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice, ktorého štatutárnym orgánom v uvedenom období bol žalobca, dochádzalo k porušovaniu ústavných práv a slobôd, ktoré sú garantované Ústavou SR a preto pokiaľ toto porušenie žalovaný vyhodnotil a kritizoval ako „spôsoby komunistov“ má za to, že táto kritika je prípustná, keďže vychádza z pravdivých podkladov, bola zároveň primeraná a vecná.

2.10.Súd ďalej poukázal na str. 6 zápisnice o prerokovaní protokolu o výsledku dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb a Dodatku č. 1 k protokolu a v kontexte s tým poukázal, že v časti II Výsledok dohľadu, Posúdenie vnútorných aktov riadenia sa v časti Zistenia v bode 1 konštatuje, že domáci poriadok obsahuje zákazy a povinnosti v rozpore s čl. 13 ods. 1, v nadväznosti na čl. 2 ods. 3 Ústavy SR (v rozsudku uvedené pod bodom 27.).

2.11.Pokiaľ sa týka konkrétnej osoby klientky, ktorá v stredisku zomrela a ktorej úmrtie a vyšetovanie úmrtia spôsobilo, že žalovaný napísal uvedený článok, k tejto klientke sa v zápisnici konštatuje a strane 6, že: „Monitorovanie prítomnosti a stavu zamestnanec strediska vykonával u tejto klientky, ktorá na zaklopanie nereagovala. Túto kontrolu však zamestnanci nevykonali opakovane a uvedené nepovažovali za signál k narušeniu súkromia v súlade s § 6 ods.3 písm. b/ Zákona o sociálnych službách. V prípade klientky poskytovateľ, v snahe maximálneho rešpektovania zachovania práva prijímateľov na súkromie, nevenoval dostatočnú pozornosť monitorovaniu stavu a momentálnej potreby mobilných a samostatných prijímateľov, ktorí vedú relatívne samostatný život. Z písomného hlásenia zdravotných sestier strediska odovzdávajúcich si službu z 28.8.2012 vyplýva, že zomrelá prijímateľka bola nájdená na izbe zamknutá zvnútra. Podľa údajov uvedených v pitevnej správe klientka zomrela XX.X.XXXX z dôvodu kardiálneho zlyhania. V správe sa konštatovalo, že prijímateľke nebola v rozsahu 2 - 4 hodiny denne prijímateľke poskytovaná (preukázateľne v čase od úmrtia do času zistenia úmrtia prijímateľky) pomoc v rozsahu činnosti zodpovedajúcich rozsahu odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Uvedený rozsah odkázanosti klientky zakladal povinnosť zamestnancov Strediska byť v každodennom kontakte s prijímateľkou. V prípade klientky nemalo Stredisko spracovaný individuálny rozvojový plán ani program sociálnej rehabilitácie, čím konalo v rozpore s povinnosťou 9 ods.1 a 2 zákona o sociálnych službách.

2.12.Súd pri hodnotení dôkazov dospel k záveru, že zo strany DD došlo k zanedbaniu starostlivosti, ktorý záver krajský súd vyhodnotil ako nepreskúmateľný, lebo sa nevyporiadal so závermi uvedenými na str. 6 zápisnice o prerokovaní protokolu a výsledku dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb a Dodatku č. 1 k protokolu, v kontexte s tým, že nezisťoval, či žalovaný neuverejnil neúplnú a skresľujúcu informáciu, ktoré skutkové tvrdenia je potrebné objektivizovať, súd opätovne vyhodnocuje, že tieto skutkové tvrdenia tak, že kontrolná skupina zamestnancov Ministerstva práce a sociálnych vecí tak v zápisnici, ako aj v dodatku konštatovali zanedbanie povinnosti zo strany Strediska a to tak, že v rozsahu 2 - 4 hodín denne nebola zomrelej prijímateľke poskytovaná a to preukázateľne v čase od úmrtia do času zistenia úmrtia prijímateľky pomoc v rozsahu činností zodpovedajúcich rozsahu odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Uvedený rozsah odkázanosti zakladal povinnosť zamestnancov byť v každodennom kontakte s prijímateľkou. Stredisko konalo v rozpore s povinnosťou, ustanovenou v § 9 ods.1 a 2 zákona o sociálnych službách, preto pokiaľ žalovaný v uvedenom občasníku konštatoval,

že zanedbanie starostlivosti konštatovala aj skupina MPaSV SR „toto jeho konštatovanie je v súlade s objektívne zisteným skutkovým stavom“.

2.13.S poukazom na vyššie uvedené právne dôvody rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

2.14.O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania v plnej miere, t. j. v miere 100%.

3.1.Žalobca napadol rozhodnutie včas podaným odvolaním (č. I. 427 – 429) v celom rozsahu, z dôvodov uvedených podľa § 365 ods.1 písm. b/, f/ a h/ CSP, ktoré odôvodnil nasledovne:

3.2.Poukázal na to, že prvoinštančný súd odignoroval pokyny odvolacieho súdu aj keď bolo jeho povinnosťou sa predmetnými pokynmi vysporiadať. Keďže súd sa s pokynmi odvolacieho súdu nevysporiadal a akýkoľvek odklon od záväzného právneho názoru vysloveného odvolacím súdom dôsledne neodôvodnil a bezdôvodné nerešpektovanie môže byť posudzované ako svojvôľa so všetkými právnymi následkami v dôsledku toho žalobca zastáva názor, že týmto prvoinštančný súd zasiahol do jeho práva na spravodlivý proces, čím je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b/ CSP.

3.3.Žalobca má za to, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím naplnil odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f/. Súd prvej inštancie sa k podporným listom a „spôsobom komunistov“, ktoré sa mali praktizovať v stredisku, reaguje v odseku 25. napadnutého rozhodnutia.

3.4.Vo vzťahu k uvedenému má žalobca za to, že súdu uniklo, že v súvislosti s akciou s podpornými listami bolo podstatnou to, že žalovaný túto akciu, ako aj fungovanie v stredisku označoval ako komunistické prejavy. Žalovaný v článku naznačuje prepojenie žalobcu s komunistickou stranou, označuje žalobcu ako „dobrého komunistu“, činnosť strediska v spojení s podpornými listami označuje ako „metódy KŠČ a Smeru“.

3.5.Žalovaný podsúva čitateľovi obraz žalobcu ako komunistu, praktiky v stredisku ako komunistické, prejavy podpory zo strany zamestnancov a klientov strediska porovnáva s minulým režimom a nemožnosť jedinca slobodne vyjadriť svoj vlastný názor a posúva akciu s podpornými listami do roviny, že táto nebola prejavom ich slobodnej vôle, že táto akcia bola zmanipulovaná v prospech strediska a žalobcu.

3.6.Súd v bode 27. odôvodnenia rozhodnutia odcitoval úryvky z dodatku č. 1 k protokolu o výsledku dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb, kde boli konštatované porušenia na strane strediska, čo malo, podľa názoru súdu oprávňovať žalovaného k tomu, že označil praktiky v stredisku za komunistické; súd uzavrel, že zo strany žalovaného sa jednalo o prípustnú kritiku, keďže vychádza z pravdivých podkladov a táto kritika je zároveň primeraná a vecná.

3.7.K uvedenému žalobca uviedol, že je pravdou, že kontrolná skupina v dodatku č. 1 konštatovala viaceré nedostatky v súvislosti s internými predpismi strediska, tieto súviseli s legislatívnymi zmenami v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Tento záver však neoprávňoval žalovaného, aby fungovanie v stredisku označil ako „spôsoby komunistov“. Jedná sa o kritiku, ktorá je vo vzťahu ku zisteniam kontrolnej skupiny absolútne neprimeraná, pravdu skresľujúca.

3.8.V zmysle judikatúry súdov platí, že kritika nie je oprávnená, ak sú prekročené medze vecnej kritiky, kritika žalovaného majúca základ v pochybeniach v interných predpisoch ku záveru, podľa ktorého boli v stredisku zavedené spôsoby komunistov je jednoznačne prekročená medza vecnej kritiky.

3.9.Vo vzťahu ku zanedbaniu starostlivosti sa súd vypořiadal s okolnosťami uvedenými na strane 6 dodatku č. 1 ku protokolu o výsledku dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb tak, ako mu to uložil odvolací súd. Po zhodnotení informácií nachádzajúcich sa na strane 6 dodatku č. 1 súd konštatoval, že zanedbanie starostlivosti konštatovala aj skupina MPSVaR, a teda skutkové tvrdenie žalovaného je v zhode s objektívne zisteným skutkovým stavom.

3.10.Žalobca sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie a má za to, že súd mal vziať do úvahy nielen zistenia kontrolnej skupiny vo vzťahu ku prípadu zomrelej klientky na strane 6, ale správu ako celok, kde bolo napísané, že klientka v stredisku žila a komunikovala s okolím, aké boli jej požiadavky na pracovníkov strediska. Súd prvej inštancie nechal do úvahy ani to, že psychický stav p. E. bol riešený s psychologičkou na základe iniciatívy sociálnej pracovníčky strediska. Žalobca má za to, že skutkové tvrdenie ohľadne zanedbania starostlivosti je potrebné hodnotiť v celom kontexte toho, ako p. E. v stredisku dlhé roky žila, ako komunikovala s okolím, vziať do úvahy všetky okolnosti života p. E..

3.11.K ostatným pochybeniam v skutkových zisteniach podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP sa súd nevyjadroval, ani nenapravoval svoje zrejme pochybenia, nakoľko nerešpektoval pokyny odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení s prihliadnutím k uzneseniu Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 79/2020-19.

3.12.Z uvedeného dôvodu nenapravil pochybenia, ktorých sa pred zrušovacím uznesením odvolacieho súdu 5Co/410/2017-314 dopustil a ktoré napriek jasným pokynom odvolacieho súdu v rámci ďalšieho konania neodstránil.

3.13.Berúc do úvahy uvedené, má žalobca za to, že je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f/m CSP, keďže súd nenapravil pochybenia vo vzťahu ku svojim skutkovým zisteniam, nelogické skutkové zistenia súd sú tak doteraz neodstránené.

3.14.Ku nesprávnym skutkovým zisteniam súd dospel v nasledovných sporných otázkach:

- „pitvu nik nechcel“, toto tvrdenie je jednoznačne nepravdivým tvrdením, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynul opak; žalobca a ani stredisko neboli oprávnení pitvu žiadať; súd jednoznačné skutkové zistenie ignoroval a prisvedčil žalovanému.

- „arogantný Raši“; predmetný článok v tejto súvislosti znie nasledovne: Pri nadržíavaní C. urobil J. veľa zlého. Napomohol „upratať“ úmrtie možno plynúce zo zanedbania starostlivosti DD, ktorý patrí pod jeho zodpovednosť. Namiesto žiadosti o pitvu, ktorá by urobila jasno, snažil sa umlčať a oklamať poslancov“. Skutkový záver súdu, ktorého zrejme nesprávnosť, nebola do dnešného dňa v zmysle pokynu odvolacieho súdu odstránená, je nasledovný: „Pri nadržíavaní C. urobil J. veľa zlého. Súd konštatuje, že ani pri priemerne pozornom čítaní, ani z nadpisu tejto časti článku (Arogantný J.) nevyplýva, že žalovaný uviedol, že žalobca napomohol upratať úmrtie ...a preto nie je tu dôvod, aby sa žalovaný za takéto neexistujúce konštatovanie vo vzťahu k žalobcovi ospravedlnil. Text sa podľa pravidiel slovenského jazyka číta zľava doprava podľa príslušných riadkov. Vete „napomohol upratať“ ... predchádza veta: „Pri nadržíavaní C. urobil J. veľa zlého.“ Z uvedeného vypláva, že veta: „ napomohol upratať úmrtie “ sa vzťahuje k J. a nie k žalobcovi. Neobstojí teda tvrdenie žalobcu, že žalovaný o ňom povedal, že upratol úmrtie...“ Z obsahu citovanej časti článku plynie, že J. mal napomáhať žalobcovi upratať úmrtie a umlčať a oklamať poslancov. Podľa súdu J. upratol úmrtie a žalobca mu mal pomôcť, z čoho následne súd vyvodil, že neobstojí tvrdenie žalobcu, že o ňom žalovaný povedal, že upratol úmrtie. Tento záver je nesprávny a opačný, ako to celkom zrejme po jednoducho prečítaní vyplýva z citovanej časti článku. Žalovaný jasne a celkom zrozumiteľne napísal, že Raši napomohol upratať úmrtie žalobcovi. Skutkový záver súdu je nesprávny a zmätočný. Citovaná časť článku vôbec nezodpovedá pravde. Žalobca nič nezamlčoval, nič neupratol. Vo vzťahu k úmrtiu prebehlo riadne vyšetrovanie zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj zo strany Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

- „dobrý komunista“ podľa záveru súdu nie je možné považovať označenie žalobcu za „dobrého komunistu“ za také tvrdenie, ktoré by bolo spôsobilé vyvolať ohrozenie alebo porušenie jeho práv; okrem toho, že súd si správnosť tohto záveru odvodzoval od toho, že žalovaný nepoužil termín „člen komunistickej strany“, ale termín „dobrý komunista“, ktorý výraz mal byť podstatne širší ako komunista, ktoré odôvodnenie je absolútne nepresvedčivé, súd si tento záver osvojil s nasledovným „žalobca je členom politickej strany Smeru, na čele ktorej stojí predseda, ktorý bol členom KSC, t.j. nielen komunistom, ale aj členom komunistickej strany. Svedok B. C., syn žalobcu, pracoval pre poslanca za túto politickú stranu“. Z konania pred súdom jasne vyplynulo, že žalobca nebol komunista, nebol členom komunistickej strany, súdu však na záver o opodstatnenosti tvrdenia stačilo, že žalovaný neoznačil žalobcu ako „člena komunistickej strany“, pričom si súd pri formulovaní záveru o oprávnenosti tvrdenia pomohol aj tým, že komunistom a členom komunistickej strany bol predseda politickej strany, ktorej členom je aj žalobca a že žalobcov syn pracoval pre poslanca smeru „ak boli komunisti tretie osoby, s ktorými pôsobil žalobca v politickej strane, je žalobca dobrým komunistom aj sám“.

V dôsledku uvedeného bolo podľa názoru súdu namieste označiť žalobcu za dobrého komunistu, a to aj napriek tomu, že skutkové tvrdenie žalovaného sa nezakladá na pravde. Skutkový stav nezodpovedá skutkovému záveru súdu prvej inštancie. Na základe uvedeného má žalobca za to, že je daný aj odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f/ CSP.

3.15.Žalobca má za to, že vzhľadom k vyššie uvedeným vytknutým pochybeniam súdu došlo aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, čím je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

3.16.Na základe uvedeného sú dané odvolacie dôvody tak, ako ich žalobca uviedol v odvolaní a navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie a priznal žalobcovi voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%.

4.1.K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý poukázal na to, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ nie je daný, pretože odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo/12/2016, 3Cdo/179/2018, ako aj rozhodnutie Ústavného súdu SR IV. ÚS 79/2020 z 13.3.2020.

4.2. Neobstoja ani odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP .

4.3. Žalobca vo svojom odvolaní vyjadruje nesúhlas s posúdením tej časti článku, v ktorej žalovaný uviedol, že podporné listy pracovníkov a klientov Domova dôchodcov boli divadlo, aby sa žalobcovi ako členovi Smeru nič nenastalo a v ktorej žalovaný označil takéto podporné listy ako spôsoby komunistov, ako kritiky organizácie podporných listov, ale nie ako kritiky žalobcu.

4.4. K tomuto skutkovému záveru žalobca namieta, že v súvislosti s akciou s podpornými listami bolo podstatnou to, že žalovaný túto akciu, ako aj fungovanie v stredisku označil ako komunistické prejavy.

4.5. Je potrebné v plnej miere prisvedčiť okresnému súdu, že takáto interpretácia a konštrukcia zo strany žalobcu nemá v predmetnom článku žiaden podklad. Nie je jasné, ako sa spochybňovanie spontánnosti podporných listov malo dotknúť, či zasiahnuť do osobnosti žalobcu. Žalovanému nie je známa žiadna osoba, ktorá súc autorom podporného listu a organizátorom jeho podpisovania pracovníkmi a klientmi zariadenia, kde bol žalobca riaditeľom, by sa cítila dotknutá vo svojich osobnostných právach vyjadrením žalovaného. Žalovanému nie je známy autor listu ani organizátor podpisovej akcie. Nikde v predmetnom článku nie je konštatované, že by žalobca zorganizoval akciu s podpornými listami.

4.6. Žalobca ďalej tvrdí, že žalovaný v článku naznačuje prepojenie žalobcu s komunistickou stranou. Toto tvrdenie nie je pravdivé, žalovaný v žiadnej časti článku netvrdí, že by žalobca mal akékoľvek spojenie s akoukoľvek komunistickou stranou.

4.7. Zrejme v argumentačnej núdzi žalobca v odvolaní tvrdí, že žalovaný v článku označuje „činnosť strediska v spojení s podpornými listami ako metódy KSČ a Smeru“.

4.8. Toto tvrdenie žalobcu rovnako nie je pravdivé, žalobca bez zábran pospájal jednotlivé časti článku do ním samotným vytvorenej konštrukcie, ktorú však v takejto podobe článku nikde žalovaný neuvádza.

4.9. Rovnakým nedostatkom akéhokoľvek skutkového základu trpí tá časť odvolania, kde žalobca uvádza, že žalovaný podsúva v článku svoj názor o nemožnosti jedinca slobodne vyjadriť svoj názor.

4.10. Žalobca ďalej v odvolaní namieta, že pokiaľ súd vyhodnotil výraz spôsoby komunistov ako hodnotiaci úsudok založený na dodatku č. 1 k protokolu o výsledku dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb z 8.11.2012, kde na strane 3. uvádza, že domáci poriadok obsahuje zákazy a povinnosti v rozpore s článkom 13 Ústavy, tento úsudok sa nezakladá na pravde, resp. je pravdu skresľujúci a naďalej tvrdí, že záver uvedený v predmetnom dodatku neopravňoval žalovaného, aby fungovanie v stredisku označil ako spôsoby komunistov. Súd dospel jednoznačne k správne skutkovému záveru, ak označenie „spôsoby komunistov“ v kontexte s domácim poriadkom porušujúcim článok 13 ods.1 a článok 2 ods. 3 nepovažoval za taký, ktorý nie je primeraný.

4.11. Žalobca ďalej polemizuje so skutkovým záverom súdu, že pokiaľ je v protokole Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR o výsledku mimoriadneho dohľadu uvedené pochybenie poskytovateľa služieb, v skutočnosti súd nebol oprávnený konštatovať zanedbávanie starostlivosti zo strany strediska sociálnej pomoci Mesta Košice, ani p. E..

4.12. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na to, že pokiaľ § 9 ods. 1 a 2 z.č. 448/2008 Z.z. v znení účinnom v čase úmrtia p. E. stanovovalo poskytovateľa sociálnej služby naplánovať poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby a vypracovať individuálny rozvojový plán, ktorého súčasťou je aj program sociálnej rehabilitácie. V citovanom protokole je výslovne uvedené, že uvedené povinnosti stredisko, ktorého bol žalobca riaditeľom, porušilo. Nemožno nájsť vysvetlenie pre myšlienkový postup žalobcu, ktorý napriek uvedenému tvrdí, že konštatovaním o zanedbaní starostlivosti zo strany strediska voči p. E. je zásahom do jeho osobnostných práv.

4.13. V ďalšej časti odvolania sa žalobca opätovne odvoláva na nerešpektovanie pokynov vo vzťahu k hodnoteniu skutkového stavu zo strany odvolacieho súdu okresným súdom. K tejto argumentácii sa žalovaný už vyjadril.

4.14. Následne žalobca venuje pozornosť výroku „Pitvu nik nechcel“. V tejto súvislosti žalobca opakovane poukázal na to, že žalobca vo svojom návrhu sa nedomáha ničoho, čím by mu mala byť poskytnutá ochrana pred údajným nepravdivým skutkovým tvrdením žalovaného o tom, že pitvu nik nechcel. Nedomáha sa ani ospravedlnenia ani zdržania sa takéhoto tvrdenia zo strany žalovaného, teda nie je celkom zrejmé, čo touto časťou odvolania sleduje.

4.15. Ďalej žalobca namieta nesprávnosť skutkového záveru vo vzťahu k časti článku, v ktorej žalovaný uviedol, že pri nadržíavaní C. urobil J. veľa zlého.....

4.16. Žalobca v kontexte s uvedenou citáciou sa domáha toho, aby žalovaný sa ospravedlnil za to, že o ňom žalovaný tvrdil, že on (žalobca) „upratal úmrtie, možno plynúce zo zanedbania starostlivosti DD, ktoré patrí pod jeho zodpovednosť“. Takýto výrok v článku nie je uvedený. Žalobca si ho skonštruoval sám, zrejme usúdiac, že skutkové znenie článku nedáva podklad na dovolávanie sa zásahu do svojich osobnostných práv, teda žalobca ďalej tvrdí, že nič nezamlčoval ani nič neupratal, je toto tvrdenie bez vzťahu k nesporným skutkovým zisteniam súdu.

4.17. Nakoniec žalobca polemizuje so záverom súdu, že ani konštatovanie o žalobcovi ako „dobrom komunistovi“ nie je zásahom do jeho osobnostných práv. Žalobca bol v rozhodujúcom období štatutárnym orgánom Strediska sociálnej pomoci mesta Košice, ktoré je rozpočtovou organizáciou mesta Košice, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami napojená na štátny rozpočet a rozpočet mesta Košice. Toto stredisko hospodári s prostriedkami mesta a rovnako s majetkom mesta, ktorý bol zmluvne zverený do správy jeho právnych predchodcov. Je teda nesporné, že žalobca bol v rozhodujúcom čase štatutárnym orgánom právnickej osoby, ktorá hospodárika s verejnými prostriedkami, a to tak s prostriedkami štátneho rozpočtu, ako aj s prostriedkami mesta Košice. Už samotná skutočnosť legitimizuje nielen záujem verejnosti o činnosť uvedeného strediska a opodstatňuje vyjadrovanie názorov verejnosti na jeho činnosť, vrátane názorov vyjadrujúcich pochybnosti o tom, že táto činnosť je vykonávaná správne. Záujem občianskej verejnosti o činnosť strediska je dôvodný aj tým, že stredisko poskytuje služby, ktoré sú predmetom verejného záujmu, a to služby sociálnej pomoci pre sociálne odkázaných občanov. Žalobca ako štatutárny orgán, ktorý je oprávnený konať v mene tejto rozpočtovej organizácie, je prirodzene tou osobou vo vzťahu ktorej sú adresované názory a vyjadrenia verejnosti hodnotiace, či už priaznivo alebo nepriaznivo, činnosť tejto rozpočtovej organizácie. Žalobca nepopiera, že o funkciu riaditeľa strediska sa uchádzal dobrovoľne, teda aktívne a usiloval sa o to, aby mohol túto činnosť vykonávať. Žalobca nepochybne pred vymenovaním do funkcie mal vedomosti o tom, štatutárnym orgánom akej právnickej osoby sa vymenovaním do funkcie chce stať, že táto právnická osoba hospodári s verejnými prostriedkami, a že poskytuje verejnoprospešné služby, prostredníctvom ktorých zabezpečuje realizáciu základných práv občanov. Žalobca sa mylí, ak zastávajúc túto funkciu očakáva imunitu voči kritickým a negatívnym názorom na činnosť strediska, ktoré túto kritiku, či negatívne hodnotenia spájajú s jeho osobou ako osobou, ktorá toto stredisko riadi a je povinná zabezpečiť jeho činnosť tak, aby skutočné služby, ktoré sú jej zverené, aj poskytovala. V demokratickej spoločnosti nemôže osoba, ktorá riadi organizáciu hospodáriacu s verejnými prostriedkami a poskytujúcu verejnoprospešné služby ani vyžadovať ani očakávať nedotknuteľnosť voči kritickým či negatívnym hodnoteniam na svoju adresu. Takéto hodnotenia sú naopak očakávanou a prínosnou súčasťou verejnej kontroly organizácii poskytujúcich služby vo verejnom záujme a hospodáriacich s verejnými prostriedkami. Žalobca však celkom zjavne očakáva nemožné, keď na jednej strane dobrovoľne sa usiloval o získanie predmetnej funkcie, na druhej strane aj touto svojou žalobou prejavil nespôsobilosť akceptovať zvýšenú mieru pozornosti aj kritickosti zo strany verejnosti. Je nesporné, že žalovaný označením žalobcu ako komunistu vyjadril svoj názor na pôsobenie žalobcu vo funkcii riaditeľa rozpočtovej organizácie hospodáriacej s verejnými prostriedkami, poskytujúcimi verejnoprospešné služby. Svoj hodnotiaci úsudok založil na zisteniach orgánu verejnej moci o porušovaní povinnosti tejto organizácie riadenej žalobcom pri poskytovaní sociálnych služieb klientke tejto organizácie, ako aj zo zistení toho istého orgánu verejnej moci, že vydané vnútorné predpisy tejto organizácie porušovali vyššie uvedené práva prijímateľov sociálnych služieb zakotvené v Ústave SR.

4.18. Žalobca je zakladajúcim členom miestnej organizácie politickej strany SMER (v súčasnosti Smer – sociálna demokracia) v Košiciach. Žalobca, ako osoba verejne činná a politicky sa angažujúca je povinný zniesť aj také hodnotenie svojej osoby a činnosti, ktoré nie je lichotivé akoby si niekto želal.

4.19. Je nesporné, že žalobca, teda ako člen a predstaviteľ politickej strany, v čase napísania článku zastávajúcej funkciu štatutárneho orgánu v rozpočtovej organizácii mesta Košice, hospodáriacej s verejnými prostriedkami poskytujúcej verejnoprospešné služby, vnímaný vo verejnosti. Osobitne zdôraznil, že žalovaný bol v čase napísania a zverejnenia uvedeného článku poslancom Mestského zastupiteľstva v Košiciach.

4.20. Žalovaný ďalej poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 170/2019 zo 16.3.2021, v ktorej konštatoval: „V súvislosti s postavením žalobcu bolo nevyhnutné zväžiť i to, že kritika nesmerovala do jeho súkromnej, ale do profesionálnej sféry. Táto kritika je chránená viac ako kritika zasahujúca do sféry súkromnej a nález III. ÚS 283/2020 z 12.11.2020.

4.21. Je teda nesporné, že článok, z ktorého žalobcom z kontextu vytrhnuté alebo aktívne dotvorené vyjadrenia mali podľa neho zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, je realizáciou základného práva je realizáciou základného práva žalovaného na slobodu prejavu. Vyjadrenia v ňom nie sú nepravdivé, nie sú zachádzajúce za hranicu prípustnej kritiky zo strany žalovaného ako verejne činnej osoby – komunálneho politika voči verejne činnej osobe, členovi politickej strany, osobe zastávajúcej funkciu štatutárneho orgánu, rozpočtovej organizácie hospodáriacej s verejnými prostriedkami a poskytujúcej verejnoprospešné služby, ktorými sa zabezpečuje realizácia základných práv občanov, vyplývajúcich z článku 39 ods. 1, ods. 2 a Ústavy SR.

4.22. Na základe uvedeného žalovaný navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a priznať žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5.1.K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca (č.l. 446 – 448), ktorý namietol tvrdenie žalovaného, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP nie je daný.

5.2.Podstatou predmetného odvolacieho dôvodu je to, že súd doslova odignoroval pokyny odvolacieho súdu, ktorými sa mal riadiť. Ako je zrejme zo zápisnice z pojednávania uskutočneného 23.11.2022, súd vôbec nepostupoval v zmysle pokynov odvolacieho súdu, ktorými mali byť odstránené pochybenia, ktorých sa súd dopustil rozsudkom z 3.2.2017. Tieto pochybenia odstránené neboli.

5.3.Vzhľadom na to, že tak komplexné pochybenia, akých sa dopustil súd prvej inštancie, nie je odvolací súd povinný naprávať, zrušil odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s pokynmi na odstránenie vytknutých pochybení. Berúc do úvahy uvedené, je napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie súdu prvej inštancie zaťažené vadou podľa § 365 ods.1 písm. b/ CSP, a teda odvolací dôvod je daný.

5.4.K odvolacím dôvodom podľa § 365 ods.1 písm. f/ a písm. h/ CSP žalobca uviedol, že aj tieto sú dané. V citovaných častiach článku „MIMORIADNY BOD MZ“ a „METÓDY KSCĽ a SMERU“ žalovaný úplne jasne označuje akciu s podpornými listami za „divadlo“, aby sa žalobcovi nič nestalo s dodatkom, „že spôsoby komunistov čas nenahodá. Zostanú tie isté“. Je to práve žalobca, komu nie je zrejme, ako môže žalovaný popierať to, čo nepochybne vyplýva z článku, celá akcia s podpornými listami je jasne označená za divadlo, aby sa žalobcovi nič nestalo, a je zároveň označená ako „spôsoby komunistov“, žalovaný prepája predmetnú akciu s osobou žalobcu. V tejto súvislosti prezentuje žalovaný vyjadrenia, ktoré neoprávnene zasiahli do osobnostnej sféry žalobcu, a to ako riaditeľa DD. Argumentácia žalovaného, v zmysle ktorej sa v článku nikde neuvádza, že akciu organizoval žalobca, je nedôvodná, žalobca v tejto súvislosti netvrdil, že by žalovaný opísal akciu s podpornými listami ako organizovanú žalobcom. Vo svetle uvedeného možno argumentáciu žalovaného označiť ako nedôvodnú a účelovú.

5.5.Žalovaný v článku naznačoval prepojenie žalobcu s komunistickou stranou, čo popiera.

5.6.Opätovne zo strany žalovaného sa jedná o účelovú argumentáciu, ktorá nemá žiadnu oporu v skutkových zisteniach. Žalovaný priamo označil žalobcu za „dobrého komunistu“. Žalovaný opisuje akciu s podpornými listami v časti článku pod označením „METÓDY KSCĽ a SMERU“. Z obsahu tejto časti plynie, že označuje akciu s podpornými listami „za divadlo“ a „spôsoby komunistov“ a neslobodu vo vyjadrení názoru podsúva čitateľovi žalovaný sám. Žalobca na to jedine poukazuje.

5.7.Žalobca poukazoval na neprimeranosť kritiky žalovaného vo vzťahu ku protokolu. Keďže bol žalobca v rozhodnom čase riaditeľom DD, námietka žalobcu je relevantná. Hoci sa jedná o kritiku zo strany žalovaného, táto musí, okrem iného, napĺňať požiadavku primeranosti. Hoci je pravdou, že boli konštatované pochybenia týkajúce sa vnútorných predpisov, nie je prípustné, aby boli podmienky v DD prirovnávané k „myšlienkovému prúdu“, ktorý sa spomína v článku. Takáto kritika nie je na mieste. Vzhľadom na to, že v čase kontroly a úmrtia p. E. bol riaditeľom DD žalobca, tak je na mieste zo strany žalobcu žiadať ospravedlnenie za takúto kritiku, nakoľko sa osoba riaditeľa priamo spája s vnútorným fungovaním zariadenia, o to viac, že táto kritika bola neprimeraná.

5.8.K vyjadreniam žalovaného v bodoch 27. a 28. žalobca dodáva, že problematika pitvy p. E. priamo súvisí s „uprataním úmrtia“, ako to plynie z článku v časti „AROGANTNÝ J.“. V súvislosti s bodmi 29. až 31. podania žalobca uvádza, že z kontextu časti článku „AROGANTNÝ J.“ jednoznačne vyplýva, že J. mal napomôcť žalobcovi „upratať úmrtie“ p. E.. Žalobca nepolemizuje so skutkovými závermi. Práve žalovaný, ktorý jednoznačné znenie predmetnej časti článku pokúša interpretovať nelogicky.

5.9.V bodoch 32. až 40. žalovaný obsiahlo argumentuje, z akého dôvodu bolo označenie žalobcu ako dobrého komunistu opodstatnené. Podľa názoru žalobcu neuviedol žalovaný žiadny relevantný dôvod, ktorý by opodstatňoval označenie žalobcu ako „dobrého komunistu“. Žalobca okrajom dodáva, že nikdy nebol komunistom ani členom komunistickej strany. Skutočnosť, že bol členom politickej strany Smer, nedáva žalovanému žiadne právo na to, aby označoval žalobcu ako „dobrého komunistu“ a spôsoby fungovania v DD ako „spôsoby komunistov“. Žalovaný v podaní neuviedol nič, čím by relevantne spochybňoval odvolanie žalobcu, resp. vyvrátil existenciu odvolacích dôvodov tak, ako ich uviedol žalobca v odvolaní voči napadnutému rozhodnutiu súdu.

5.10.Napadnuté rozhodnutie je vecne nesprávne, trpí vadami opísanými v odvolaní, v dôsledku čoho žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby rozhodol tak, ako to uviedol v odvolaní z 5.1.2022.

6.1.Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal žalobca v zákonnej lehote, preskúmal rozsudok podľa § 379 a § 380 ods.1 CSP ako aj konanie mu predchádzajúce a po vykonaných odvolacích pojednávaniach podľa § 385 ods.1 CSP rozsudok, ktorou súd žalobu zamietol v časti, že „Žalovaný je povinný vo všetkých nasledujúcich vydaniach AH info zdržať sa tvrdení o tom, že žalobca akýmkoľvek spôsobom bránil riadnemu vyšetrovaniu úmrtia pacientky Strediska sociálnej pomoci mesta Košice, ďalej označenia žalobcu ako „dobrého komunistu“, resp. akýmkoľvek

spôsobom uvádzať nepravdivé tvrdenia o pôsobení žalobcu v komunistických štruktúrach a rovnako sa zdržať hodnotiacich úsudkov o konaní žalobcu v súvislosti s vyšetrovaním predmetného úmrtia, ako o „spôsoboch komunistov“ a v časti, ktorou žalobca žiadal, aby sa mu žalovaný ospravedlnil za to, že v predmetnom vydaní občasníka AH info sa vyjadril, že podporné listy pracovníkov a klientov DD boli divadlo, aby sa mu ako členovi Smeru nič nestalo, a že šlo o spôsoby komunistov, ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods.1 CSP, lebo odvolací súd sa s týmto výrokom stotožňuje, aj keď na základe iných dôvodov ako uviedol súd prvej inštancie a nič na tom nemení ani podané odvolanie.

6.2.V prevyšujúcom rozsahu zistil, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie (§ 387 ods.1 CSP) rozsudku, ani na jeho zrušenie (§ 389 ods.1 CSP), preto ho, podľa § 388 CSP, zmenil tak, že žalovaný je povinný v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku zabezpečiť vydanie a rozšírenie nového vydania občasníka AH info, ktorým uverejní ospravedlnenie v tomto znení: „Ospravedlňujem sa A. B. C., D., A., za to, že vo vydaní tohto občasníka pod č. 16 som o ňom uviedol, že zanedbanie starostlivosti vo vzťahu k zosnulej pacientke konštatovala aj skupina Ministerstva práce a soc. vecí SR, že „upratal“ úmrtie, možno plynúce zo zanedbania starostlivosti DD, ktorý patrí pod jeho zodpovednosť, ako aj to, že som ho označil za „komunistu“, keďže tieto tvrdenia sa nezakladajú na pravde, a že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2 000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

6.3.Odvolací súd zmenil aj závislý výrok o trovách konania tak, že stranám sporu náhradu trov súdneho konania (prvoinštančného a odvolacieho) nepriznal.

7.1.Žalobca podal odvolanie z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. b/, f/ a h/ CSP.

7.2.Žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP, spočíva v tom, že nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

7.3.Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov, môže byť naplnený, len ak súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky k nesprávnym skutkovým zisteniam.

7.4.Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h/ CSP, nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, je daný keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu (úplne ju opomenul aplikovať), alebo aplikoval nesprávnu právnu normu, alebo obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

7.5.Odvolací súd považuje odvolacie dôvody za dané v časti, ktorej zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu.

8.1.Predmetom vedeného konania je ochrana osobnostných práv žalobcu, do ktorých mal žalovaný zasiahnuť článkom zverejneným v občasníku AH info.

8.2.Podľa žalobného petitu, žalobca žiada,

- aby súd uložil žalovanému povinnosť vo všetkých nasledujúcich vydaniach AH info zdržať sa tvrdení o tom, že žalobca akýmkoľvek spôsobom bránil riadnemu vyšetrovaniu úmrtia pacientky Strediska sociálnej pomoci mesta Košice, označenia žalobcu ako „dobrého komunistu“, resp. akýmkoľvek spôsobom uvádzať nepravdivé tvrdenia o pôsobení žalobcu v komunistických štruktúrach a zdržať sa hodnotiacich úsudkov o konaní žalobcu v súvislosti s vyšetrovaním predmetného úmrtia, ako o „spôsoboch komunistov“.

- aby súd uložil žalovanému povinnosť v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku zabezpečiť vydanie a rozšírenie nového vydania občasníka AH info, ktorou uverejní ospravedlnenie v tomto znení: „Ospravedlňujem sa A. B. C., D., A., za to, že vo vydaní tohto občasníka pod č. 16 som o ňom uviedol, že zanedbanie starostlivosti vo vzťahu k zosnulej pacientke konštatovala aj skupina Ministerstva práce a soc. vecí SR, „upratal“ úmrtie, možno plynúce zo zanedbania starostlivosti DD, ktorý patrí pod jeho zodpovednosť, ho označil za „komunistu“, keďže tieto tvrdenia sa nezakladajú na pravde.

Rovnako sa ospravedlňujem za to, že som sa v predmetnom vydaní občasníka AH info vyjadril, že podporné listy pracovníkov a klientov DD boli divadlo, aby sa mu ako členovi Smeru nič nestalo, a že šlo o spôsoby komunistov.

-aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50 000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a nahradiť mu trovy súdneho konania.

9.1.Podľa Čl.19 ods.1 z. č. 460/1992 Zb. Ústavy SR (ďalej len Ústava) každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

9.2.Podľa Čl.19 ods.2 Ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

10.1.Podľa Čl.26 ods.1 Ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

10.2.Podľa Čl. 26 ods.2 veta prvá Ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

10.3.Podľa Čl. 26 ods.4 Ústavy slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

11.1.Podľa Čl. 29 ods.2 Ústavy občania majú právo zakladať politické strany a politické hnutia a združovať sa v nich.

11.2.Podľa Čl.29 ods.3 Ústavy výkon práv podľa odsekov 1 a 2 možno obmedziť len v prípadoch ustanovených zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnuté pre bezpečnosť štátu, na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných.

12.1.Citované články Ústavy vyjadrujú základné ústavné hodnoty právneho poriadku Slovenskej republiky ako demokratického právneho štátu.

12.2..Ústavou zaručené právo vyjadrovať svoje názory je obsahovo obmedzené právami iných, najmä právami uvedenými v článku 19 Ústavy.

12.3.Kolízia oboch práv sa realizuje práve napríklad pri aplikácii § 11 a nasl. OZ v súvislosti s uplatňovaním občianskoprávnej ochrany osobnosti.

12.4.Povinnosťou súdov v takých prípadoch je interpretovať jednotlivé zákonné ustanovenia v prvom rade z pohľadu účelu a zmyslu ochrany ústavných garantovaných práv a slobôd. Pri strete práva slobody prejavu s právom na ochranu osobnosti, sa musí dbať na to, aby s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu jednému z týchto práv nebola neodôvodnene daná prednosť pred právom druhým. V konkrétnom prípade je vždy nevyhnutné skúmať mieru (intenzitu) tvrdeného porušenia základného práva na ochranu osobnosti a to práve v kontexte so slobodou prejavu a s právom na informácie a so zreteľom na požiadavku vyváženosti (proporcionality) uplatňovania týchto práv.

12.5.Platí to aj v prípade, ak šírenie informácií sa zabezpečuje vo forme spravodajstva poskytovaného hromadnými informačnými prostriedkami. Platná občianskoprávna úprava neustanovuje, pokiaľ ide o porušenie práva na česť, voči hromadným oznamovacím prostriedkom žiadnu výnimku (na takéto prípady ujmy sa nevzťahujú ani licencie, ktorú v prospech masovokomunikačných prostriedkov ustanovuje § 12 OZ), preto za účelom dodržania princípu vyváženosti práva na ochranu osobnosti a práva na slobodu prejavu a informácie, súd musí skúmať, či publikované tvrdenia žalovaného sa čo do formy, t.j. spôsobu vyjadrenia názoru i čo do obsahu, t.j. skutkových tvrdení, neocitli mimo medzí ústavnej ochrany.

13.1.Sloboda prejavu je dôležitým ľudským právom, ktoré je nevyhnutné pre demokratickú spoločnosť. Umožňuje slobodnú výmenu myšlienok, názorov a informácií a tým umožňuje členom spoločnosti vytvárať si vlastné názory na spoločensky významné otázky. Sloboda prejavu napomáha verejnej diskusii a podporuje slobodnú a nezávislú tlač, informované občianstvo a transparentné fungovanie štátu.

13.2.Právo na slobodu prejavu je veľmi široké, má však svoje hranice a môže sa obmedziť. Môže sa tak stať v prípade, keď sloboda prejavu jednej osoby porušuje práva inej osoby alebo hodnoty spoločnosti ako celku. V takýchto situáciách môže štát zákonne obmedziť alebo potrestať prejavy, ktoré spôsobujú ujmu. Môže ísť napríklad o prípady narušenia súkromného života, ohováranie, nenávistné prejavy, obscénnosť, pornografia, porušenia verejného poriadku, národnej bezpečnosti, utajovaných skutočností, obchodného tajomstva alebo autorských práv.

14.Podľa § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

15.1.Podľa § 13 ods.1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

15.2.Podľa § 13 ods.2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

15.3.Podľa § 13 ods.3 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

16.1.Ak je za zásah do osobnostných práv považovaný písomný prejav, je na posúdenie, či sa negatívne dotkol osobnosti, potrebné analyzovať nielen obsah tohto prejavu, ale aj formu v ňom použitých výrazových (slovných a grafických) prostriedkov, pretože tá je vonkajším prejavom obsahu (pozri aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 MCdo 10/2005).

16.2.Pri skúmaní, či uverejnený článok zasiahol do osobnostných práv fyzickej osoby, je osobitne významná otázka pravdivosti skutkových okolností, ktoré sú v ňom uvedené.

17.V súvislosti so skúmaním primeranosti určitého výroku je potrebné v prvom rade odlíšiť, či ide o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok, pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórií sa líšia.

18.Všeobecne možno uviesť, že skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania. Pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. V zásade platí, že uverejnenie pravdivej informácie nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, ak tento údaj nie je podaný tak, že skresľuje skutočnosť alebo, či nie je natoľko intímny, že by odporoval právu na ochranu súkromia a ľudskej dôstojnosti.

19.1.Ak má ísť o kritiku prípustnú a oprávnenú, musí byť táto kritika vecná, konkrétna, primeraná, čo do obsahu a formy a nesmie vybočovať z hraníc potrebných na dosiahnutie cieľa. Kritika spoločenských javov je nielen dovolená, ale aj potrebná.

19.2.Iné je však posúdenie toho, či v konkrétnej veci ide o kritiku alebo, či skutočnosti v článku uvádzané už za kritiku nemožno považovať. V rámci kritiky podľa okolností a povahy konkrétneho prípadu možno pripustiť určitú mieru zveličovania, ironizovania alebo použitia relatívne ostrejších výrazov. Ak však takéto zveličovanie, či ironizovanie určitých prejavov nemožno zo skutkových okolností uvedených v článku vyvodit', nejde o kritiku právom prípustnú, ale o tvrdenie, ktoré nemá základ v skutkovom dejí.

19.3.Za pravdivé opísanie skutkového deja nemožno považovať jeho opísanie spôsobom, ktorý čitateľovi neumožňuje z opisu deja urobiť si vlastný hodnotiaci úsudok.

19.4.Vecná kritika je teda chápaná tak, že vychádza z reálnych alebo pravdivých podkladov a z týchto potom vyvodzuje zodpovedajúce závery pre hodnotiaci úsudok. (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 20.1.2010 sp. zn. 30Cdo/2900/2008).

20.1.Občiansky zákonník poskytuje ochranu osobnej cti výlučne takému konaniu, ktoré je objektívne spôsobilé privodiť ujmu na osobnosti subjektu práva tým, že znižuje jeho česť u iných ľudí a tým ohrozuje vážnosť jeho postavenia a uplatnenia v spoločnosti. Nie je rozhodujúce či k ujme skutočne došlo, stačí objektívna spôsobilosť príslušného konania takúto ujmu spôsobiť.

20.2.K porušeniu práva na česť môže dôjsť nepravdivými skutkovými tvrdeniami difamačného charakteru ako aj zverejnením neprípustných hodnotiacich úsudkov o určitej osobe.

21.V prípade, ak sú v kritike na charakterizovanie určitých javov a osôb použité výrazy, ktorých miera expresivity je v značnom nepomere k cieľu kritiky, respektíve ak je obsah kritiky neprimeraný v posudzovanom konaní kritizovaného a vyplýva z nich úmysel znevážiť, či uraziť kritizovanú osobu (tzv. intenzívny exces) ide o neprimeranú kritiku, ktorá je spôsobilá zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti. (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 31.1.2007 sp. zn. 30Cdo/1941/2007).

22.Výkonom práva kritiky nedôjde k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby iba v prípade, ak ide o právom prípustnú kritiku, respektíve kritiku oprávnenú. To predpokladá, že pri nej nie sú prekročené medze vecnej a konkrétnej kritiky a súčasne, že takéto kritika je primeraná čo aj do obsahu, formu a miesta, t. j. že nevybočuje z medzí nevyhnutných na dosiahnutie sledovaného a zároveň uznaného cieľa. O vecnú kritiku nejde v prípade, ak vychádza z nepravdivých podkladov a ak sa z týchto nepravdivých podkladov vyvodzujú vlastné hodnotiace úsudky znevažujúceho charakteru. (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 11.11.2010 sp. zn. 30Cdo/5161/2008).

23. Na rozlíšenie kritiky od neoprávneného zásahu je rozhodujúce hľadisko pravdivosti, vecnosti, objektívnosti sledovaného cieľa, čo spravidla vyplýva z obsahu, formy a miesta prednesu takejto kritiky (uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo 7.5.2002 sp. zn. 28Cdo/662/2002).

24. Kritiku konania fyzickej osoby, ktorá sa opiera o okolnosti, ktorých sa zverejňuje pravdivý údaj, spravidla nemožno považovať za konanie odporujúce § 11 OZ. Rozdiel medzi neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti a kritikou spočíva v pravdivosti prejavu a v ciele, ktorý sa tým sleduje (uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 3.12.2002 sp. zn. 28Cdo/1524/2002).

25. Za pravdivé opísanie skutkových okolností nemožno považovať také, keď autor článku síce uvedie pravdivé skutočnosti, ale niektoré skutočnosti vynechá alebo ich nerozvedie do takej miery, aby si čitatelia mohli vytvoriť vlastný názor na vec. Tento spôsob opísania skutkového deja čitateľovi neumožňuje v konečnom dôsledku urobiť si vlastný hodnotiaci úsudok, respektíve má za následok skreslenie jeho hodnotiaceho úsudku. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 27. februára 2001 vo veci Jeruzalem c Rakúsko, v ktorom súd uviedol, že tam kde vyhlásenie prerastie do hodnotiaceho výroku proporcionality zásahu môže závisieť od toho, či existuje dostatočná skutková základňa pre napadnuté vyhlásenie, pretože dokonca aj hodnotiaci výrok bez akejkoľvek skutkovej základne na jeho podporu môže byť prehnaný (nález Ústavného súdu SR zo 16.6.2011 sp. zn. I.ÚS/408/2010).

26.1. Hodnotiaci úsudok naopak vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií.

26.2. Hodnotiaci úsudok preto nemožno akokoľvek dokazovať, je však potrebné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom výkonu kritiky, tzn. či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie a zneuctenie danej osoby.

27.1. Pri hodnotení písomného prejavu je potrebné prihliadať na celkové vyznenie obsahu.

27.2. Treba rozlišovať určité špecifiká bežnej periodickej tlače určenej na informovanie najširšej verejnosti (na rozdiel napríklad o odborných publikáciách), ktorá v určitých prípadoch musí predovšetkým vzhľadom na rozsah jednotlivých príspevkov a čitateľský záujem pristupovať k určitým zjednodušeniam a nemožno bez ďalšieho tvrdiť, že každé zjednodušenie (či skreslenie) musí nevyhnutne viesť k zásahu do osobnostných práv dotknutých osôb.

27.3. Ťažko teda možno trvať na úplnej presnosti skutkových tvrdení a tým klásť na novinárov vo svojich dôsledkoch nesplniteľné nároky. Dôležitá preto musí byť vždy to, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde (nález Ústavného súdu ČR z 8. februára 2020 sp. zn. I.ÚS/156/99, rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo 14.1.2007 sp. zn. 30Cdo/332/2007).

28.1. Ako už bolo naznačené, vždy treba starostlivo rozlišovať fakty (skutkové tvrdenia) a hodnotiace úsudky.

28.2. Rovnako už bolo uvedené, že existenciu faktov možno preukázať a otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov ale nepripúšťa dôkazy. I keď hodnotiaci úsudok, s prihliadnutím na svoj subjektívny charakter vylučuje dôkaz pravdy, musí vychádzať z dostatočného faktického základu.

28.3. Ak niektorý spravodajský príspevok obsahuje aj hodnotiace úsudky autora, je potrebné, aby v ňom popísaný skutkový dej bol zachytený takým spôsobom, ktorý umožní čitateľovi vytvoriť si vlastný hodnotiaci úsudok. Spravodajský príspevok, ktorý to neumožňuje, môže byť so zreteľom na individuálne okolnosti určitej veci neoprávneným zásahom do osobnostných práv.

29. Odvolací súd podrobil súdnemu prieskumu článok zverejnený 10.4.2019 AH info pod č. 16 na 2 strane, označený ako „Škandál s úmrtím v Domove na Garbiarskej“

30.1. V konaní nebola sporná skutočnosť, že vydavateľom občasníka AH info je žalovaný, ktorý ho vydáva na vlastné náklady, je výlučným autorom článkov a žalovaný ho sám distribuuje obyvateľom Košíc a rovnako zverejňuje na internetovej stránke.

30.2. Vychádzajúc z týchto nesporných skutočností odvolací súd pri skúmaní, komu bol článok určený, dospel k jednoznačnému záveru, že mal osloviť širokú verejnosť, obyvateľov žijúcich v Košiciach, pričom

bežný, priemerný čitateľ, pri jeho čítaní nezoberie do rúk výkladový slovník a nebude analyzovať v ňom použité pojmy.

30.3.V konaní rovnako nebola sporná skutočnosť, že žalobca bol v čase vydania článku riaditeľom Strediska sociálnej pomoci Košice na Garbiarskej ulici, ktoré je rozpočtovou organizáciou mesta, a že žalovaný bol poslancom Mestského zastupiteľstva v Košiciach.

30.4.Žalobca ako štatutárny orgán rozpočtovej organizácie bol do istej miery verejnou osobou a teda bol povinný strpieť určitú mieru kritiky na svoju osobu v súvislosti vykonávaním verejnej funkcie.

30.5.Žalovaný ako poslanec Mestského zastupiteľstva v Košiciach mal prístup informáciám, o ktorých mienil, publikovaným článkom, informovať verejnosť.

31.Práva na ochranu osobnosti sa samozrejme môžu domáhať aj politici a ostatné verejne činné osoby, no kritériá posúdenia skutkových tvrdení a hodnotiacich úsudkov sú v ich prípadoch omnoho mäkšie v prospech pôvodcov týchto výrokov. Je to dané skutočnosťou, že osoba vstúpiaca na verejnú scénu musí počítať s tým, že ako osoba verejne známa bude pod drobnohľadom verejnosti, ktorá sa zaujíma o jej profesionálny, ako aj súkromný život a súčasne ho hodnotí, zvlášť, ak ide o osobu, ktorá spravuje verejné záležitosti (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. mája 2010, sp. zn. 4 Cdo 149/2009).

32.Preskúmaný článok obsahuje kritiku a niektoré hodnotiace úsudky, preto odvolací súd sa zamerail na obsah článku a jeho rozčlenenie do týchto kategórií a prihliadal na celkové vyznenie obsahu.

33.1.Žalobca žiadal, aby sa žalovaný zdržal tvrdení, že akýmkoľvek spôsobom bránil riadnemu vyšetrovaniu úmrtia pacientky Strediska sociálnej pomoci mesta Košice. Žalovaný vo svojej výpovedi namietol, že „...toto celé v tom článku nie je...“

33.2.V článku, v časti s podtitulkom Pitvu nik nechcel, žalovaný uvádza „...Pitvu nik nechcel – možno preto, že by ukázala deň úmrtia?...“

33.3.Ide o nepravdivé skutkové tvrdenie, lebo lekárska pitva na UDZS bola vykonaná na návrh prehládajúceho lekára 30.8.2012 o 10,30 hod. (č. l. 181) so záverom kardiálneho zlyhania, z dôvodu ischemickej choroby srdca, o čom žalovaný, čitateľov opomenul informovať. U nebohej klientke Strediska sociálnej pomoci nebola vykonaná súdnoznalecká pitva, o ktorú žalobca požiadať nemohol, čo žalovaný taktiež v článku neuviedol. Takáto pitva sa mohla vykonať len na žiadosť vyšetrovateľa.

33.4.Vykonaná pitva jasne preukázala deň úmrtia (25.8.2012) klientky Strediska sociálnej pomoci, čo vyplynulo z dôkazu založeného na č. l. 176, List o prehliadke mŕtveho, v ktorom lekár vykonávajúci pitvu určil aj diagnózu, ktorá bola príčinou smrti.

33.5.Citované skutkové tvrdenie je nepravdivé a bolo spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu.

34.1.Ďalej v článku žalovaný uviedol, že „...Pri nadržíavaní C. urobil J. veľa zlého. Napomohol „upratať“ úmrtie možno plynúce zo zanedbania starostlivosti DD, ktorý patrí pod jeho zodpovednosť. Namiesto žiadosti o pitvu, ktorá by urobila jasno, snažil sa umlčať a oklamať poslancov.“

34.2.Uvedený citát je hodnotiacim úsudkom, vyjadrujúci subjektívny názor žalovaného, ktorým k prešetreniu úmrtia klientky DD zaujíma svoj postoj. Ten ale musí vychádzať z faktického základu, resp. pravdivej informácie.

34.3.Odvolací súd zastáva názor, že je absolútne nepodstatné, či citovaný úryvok obviňuje p. J. alebo žalobcu, že „napomohol upratať úmrtie“, lebo z neho je zrejmé, že p. J. a žalobca mali byť spoluzodpovední za to, že mali „upratať“ úmrtie možno plynúce zo zanedbania starostlivosti DD.

34.4.Ak by hodnotiaci úsudok vychádzal z pravdivej skutočnosti, potom žalovaný bol povinný preukázať, že p. J. spolu so žalobcom bránili vyšetrovaniu úmrtia, že niečo zamlčovali alebo zatajovali. Žalovaný mal uviesť (tvrdiť) v čom spočívalo konanie alebo nekonania žalobcu a p. J. a toto skutkové tvrdenie preukázať.

34.5.Uvedené tvrdenie žalovaný nielen, že nepreukázal, ale aj z vykonaného dokazovania vyplynulo, že minimálne žalobca bol plne súčinný pri vykonávaní kontrole MPSVaR a rovnako spolupracoval aj s OOPZ Košice Staré mesto, tým, že zo zápisnice o obhliadke miesta činu (č. l. 174) je zrejmé, že bolo sprístupnené miesto (izbu), kde sa zosnulá klientka nachádzala a žiadnym spôsobom nebolo marené vyšetrovanie ani nič zatajované.

34.6.V kontexte s vyššie uvedeným možno uzavrieť, že hodnotiaci úsudok sa nezakladá na pravdivých skutočnostiach a je spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu.

34.7.Všetky vyššie uvedené citáty posúvajú čitateľa článku k záveru, že žalobca mal brániť riadnemu vyšetrovaniu úmrtia pacientky Strediska sociálnej pomoci mesta Košice a to s cieľom niečo zakryť.

34.8.Odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn.3 Cdo 61/2000 podľa ktorého absencia dostatočného skutkového opisu deja do takej miery, že to čitateľovi neumožňuje urobiť si vlastný úsudok vychádzajúci z pravdivých skutočností a tieto čitateľovi neznáme okolnosti môžu mať vplyv na právo chránené § 11 a nasl. OZ, majú za následok, že v skutkovom deji opísané skutočnosti sú nepravdivé.

35.1.Žalobca zásah do jeho osobnostných práv vníma aj v jeho označení žalovaným ako „dobrého komunistu“. Žalovaný namietal, že išlo o hodnotiaci úsudok, ktorým sa nedotkol jeho osobnostných práv a vysvetľoval rozdiel medzi pojmom člen komunistickej strany a použitým výrazom dobrý komunist, pričom konštatoval, že žalobca je členom politickej strany Smer, na ktorej čele stojí predseda, ktorý bol členom komunistickej strany a že syn žalobcu robí asistenta členovi Smeru, takže nemôže mať s týmto označením problém.

35.2.Odvolací súd zastáva názor, že text článku s podtitulkom Trafika pre člena Smeru „...Po voľbách 2010 tam skončil a voľby 2012 mu ako zakladajúcemu členovi Smeru v Košiciach (a ja nepochybujem, že aj dobrému komunistovi) priniesli nádej...“ predstavuje skutkové tvrdenie, ktoré nie je založené na pravde, lebo ako z dokazovania vyplynulo, žalobca nikdy nebol členom KSC. Pravdivé je len skutkové tvrdenie, že žalobca bol členom Smeru, ktoré žalobca nenapáda.

35.3.Ako už bolo uvedené noviny občasník sú určené širokej verejnosti, pričom bežný, priemerný čitateľ po jeho prečítaní nezoberie do rúk výkladový slovník a nebude analyzovať, čo pod označením „dobrý komunist“ má rozumieť, ale automaticky toto označenie pripojí k bývalému totalitnému režimu, na čo ho žalovaný hneď úvodom, bez akýchkoľvek pochybností nasmeroval, keď túto časť článku označil podtitulkom Trafika pre člena Smeru a hneď úvodom konštatuje, že „C. mal za komunistov plný úväzok vo FNSP...“ ale aj v ďalších častiach článku žalovaný čitateľovi popisuje rok 1950. Preto jednoznačne možno uzavrieť, že žalovaný týmto nepravdivým označením mal v úmysle kritizovanú osobu, žalobcu, uraziť a očierniť, keď ho spojil s totalitným režimom a spôsobmi, ktoré sa v tom čase vykonávali.

35.4.Žalovaný označením žalobcu za dobrého komunistu zasiahol do osobnostných práv žalobcu.

35.5.Odvolací súd v kontexte s uvedeným cituje z rozhodnutia NS SR 5 Cdo 39/2000 „Údaje o tom, či konkrétny občan je alebo nie je členom určitého združenia občanov, prípadne, či mu členstvo v združení zaniklo, sú údaje, týkajúce sa jeho osoby, resp. jeho súkromia, do ktorého patrí aj realizácia záujmov občana (aj profesionálnych) spočívajúca v združovaní sa a v účasti na činnosti združenia; tieto údaje sú chránené Ústavou SR a normami súkromného práva.“

36.1.V žalobcom namietanej časti, kde žalovaný v článku „...zanedbanie starostlivosti vo vzťahu k zosnulej pacientke konštatovala aj skupina Ministerstva práce a soc. vecí SR...“, ide o skutkové tvrdenie, ktoré je v časti, že skupina Ministerstva práce a soc. vecí SR vykonala kontrolu v DD pravdivé.

36.2.Záver, ktorý žalovaný z tejto kontroly urobil nie je pravdivý, lebo z vykonanej kontroly a záznamov z nej urobených, nevyplývalo, že príčinou smrti klientky DD bolo zanedbanie starostlivosti.

36.3.Z vykonaného dokazovania (zápisnice o prerokovaní protokolu o výsledku dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb č.l. 46) vyplynulo, že táto bola vypracovaná Ministerstvom práce sociálnych vecí a rodiny SR od 12.9.2012 do 11.10.2012 bol vykonaný dohľad u poskytovateľa sociálnej služby Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice zameraný na preverenie dodržiavania zákona o sociálnych službách a všeobecných záväzných právnych predpisov pri poskytovaní sociálnej služby v zariadení seniorov a v zariadení opatrovateľskej služby a v spôsobe jej vykonávania najmä z hľadiska dodržiavania základných ľudských práv a slobôd v posudzovanom období od 1.1.2012 do 6.9.2012.

Výsledok dohľadu: Posúdenie vnútorných aktov zariadenia (domáceho poriadku) komisia zistila, že obsahuje zákazy a povinnosti v rozpore s článkom 13 ods.1 v nadväznosti na článok 2 ods.3 Ústavy SR, a to v článku II. – je povinný podpísať prehlásenie (bod 2.), je povinný prijať určené miesto (bod 3.), zakazuje sa využívať bytovú jednotku na prenocovanie iných osôb (bod 5.), sa nesmú vykonávať žiadne úpravy (bod 7.), je zakázané požičiavanie kľúčov od bytovej jednotky (bod 8.), v článku III. je povinný doniesť do ZPS osobné veci určené vedením zariadenia (bod 5.), článok IV. sú povinní udržiavať poriadok a čistotu (bod 1.), zákaz vetrania do spoločných chodieb (bod 4.), zákaz vyvesovania bielizne a perín do okien (bod 7.), zákaz prášenia z okien, čistenia akýchkoľvek predmetov na chodbách (bod 8.), zákaz kŕmenia vtákov, mačiek (bod 10.). V článku IX. povoľovanie pobytu mimo ZPS na čas 28 max. 42 dní v jednom kalendárnom roku (bod 1. a 2.) je v rozpore s ústavným právom slobody pohybu a pobytu upravenom v článku 23 ods. 1 Ústavy SR s poukazom na článok 13 ods.1 a článok 2 ods.3 Ústavy SR. V článku IX. bod 3. – povinnosť platiť úhradu za dni neprítomnosti vo výške 20 % úhrady „za zaopatrenie“ je v rozpore s § 72 ods.9 zákona o sociálnych službách. Domáci poriadok ani iný vnútorný akt riadenia

neupravuje postup, pravidlá a podmienky kvality jednotlivých druhov poskytovaných služieb tak, ako ich ZPS poskytuje a v takom rozsahu ako sú uvedené v prílohe č. 2 písm. A zákona o sociálnych službách; podľa § 9 ods.6-7. zákona o sociálnych službách poskytovateľ je povinný plniť procedurálne podmienky, personálne podmienky a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb podľa prílohy č. 2 písm. A (výnimky sú uvedené v § 107 ods.1 a 2). S uvedenými postupmi, pravidlami a podmienkami je poskytovateľ povinný oboznámiť svojich zamestnancov a prijímateľov v im zrozumiteľnej forme. Neupravuje podmienky poskytovania sociálnej služby v ZOS a v dennom stacionári.

Z uvedeného je zrejmé, že žiaden z týchto porušení nebol spôsobilý privodiť úmrtie klientky strediska sociálnych služieb a uvedené zo správy ani nevyplýva.

K posúdeniu spisu zosnulej klientky sa v správe uvádza, že sociálna služba je poskytovaná od 1.2.2009 v ZpS formou celoročného pobytu. V rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu vydané Mestom Košice bol určený 6. stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, čo zodpovedá priemernému rozsahu odkázanosti viac ako 12 hodín denne. Zmluva o poskytovaní sociálnej služby bola uzatvorená so zosnulou klientkou 30.1.2009 s účinnosťou od 1.2.2009. Prijímateľka na základe písomného vyjadrenia A. K. z psychosociálneho centra v Košiciach potrebuje sprísnený dohľad nad užívaním liekov a nad psychomotorikou v nočných hodinách. Písomné vyjadrenie bolo k dispozícii stredisku a riadilo sa ním.

Zo zistenia kontroly vyplynulo, že zosnulá klientka nemala vypracovaný individuálny rozvojový plán ani program sociálnej rehabilitácie, čím stredisko postupovalo v rozpore s § 9 ods.1,2 zákona o sociálnych službách, podľa ktorého je poskytovateľ povinný plánovať poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa viesť písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby a hodnotiť priebeh poskytovania sociálnej služby za účasti prijímateľa.

Nebohá klientka bola v domove – penzióne pre dôchodcov umiestnená 27.12.2006. Sociálna služba jej bola poskytovaná od 1.2.2009 v ZpS formou celoročného pobytu. Rozhodnutím o odkázanosti bol určený 2. stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej osoby, čo zodpovedá priemernému rozsahu odkázanosti 2 až 4 hodín denne, neuvádza rozsah činnosti a potrebu dohľadu pri odkázanosti na sociálnu službu.

Pani E. stravu v rozsahu raňajky a obed dávala iným, nezúčastňovala sa žiadnych aktivít v stredisku, o svojej rodine nehovorila, v stredisku nevedeli, že má syna. S nikým sa nestretávala, bola uzavretej povahy, nechodila do kolektíva a bola zamestnaná. Do obytnej bunky vpúšťala iba upratovačku, mala problémy s dcérou a dlhšiu dobu s ňou nekomunikovala. Týždeň pred smrťou poslala dcére SMS, v ktorej ju upozornila, aby ju nekontaktovala. Z iniciatívy sociálnej pracovníčky strediska bol problém riešený so psychologičkou, ku ktorej p. E. po prvej návšteve odmietla ísť. Po konzultácii s dcérou stredisko navrhlo riešiť duševný stav p. E. prostredníctvom psychiatria, k čomu z dôvodu jej úmrtia nedošlo.

Pani E. bola samostatná, na nič sa nestťažovala, neposkytovala o sebe žiadne informácie. Na základe slobodnej voľby lekára bola pacientkou iného lekára mimo strediska. Z ustanovenia zákona o sociálnych službách nevyplýva prijímateľovi povinnosť informovať poskytovateľa o svojom zdravotnom stave. Pani E. nikoho o svojom zdravotnom stave ani o tom, aké lieky brala neinformovala.

L. E. bola zamestnaná a bez akéhokoľvek obmedzenia sa pohybovala mimo strediska tak, ako aj iní obyvatelia zariadenia. Podľa vyjadrenia zamestnancov strediska akémukoľvek obmedzeniu, resp. kontrole ich voľného pohybu sa mobilní prijímatelia bránili s odôvodnením, že si to neželajú a nepotrebujú.

Podľa vyjadrenia hlavnej sestry zamestnanci vykonávali denné monitorovanie prítomnosti prijímateľov a ich stavu. U mobilných prijímateľov v penziónovej časti ZPS monitorovanie ich prítomnosti vykonávajú tak, že ošetrovateľ zaklope na dvere jednotlivu u všetkých mobilných prijímateľov. O takomto monitorovaní stredisko nevedie písomné záznamy. Zapisuje iba monitorovanie mobilných prijímateľov, ktorým bol vykonaný nejaký ošetrovateľský úkon.

Monitorovanie prítomnosti a stavu zamestnanec strediska vykonal aj u L. E., ktorá na zaklopanie nereagovala. Túto kontrolu však zamestnanci nevykonali opakovane a uvedené nepovažovali za signál k narušeniu súkromia v súlade s § 6 ods.3 písm. b/ zákona o sociálnych službách. V prípade p. E. poskytovateľ v snahe maximálneho rešpektovania zachovania práva prijímateľov na ich súkromie nevenoval dostatočnú pozornosť monitorovaniu stavu a momentálnej potreby mobilných a samostatných prijímateľov, ktorí vedú relatívne samostatný život. Z písomného hlásenia zdravotných sestier strediska odovzdávajúcich si službu z 28.8.2012 vyplýva, že zomrelá prijímateľka L. E. bola nájdená na izbe zamknutá zvnútra. Podľa údajov uvedených v pitevnej správe zomrela XX.X.XXXX z dôvodu kardiálneho zlyhania.

Zistenia v súvislosti s poskytovaním pomoci inej fyzickej osoby v priemernom rozsahu odkázanosti 2 až 4 hodiny denne, ktorú toto stredisko bolo povinné poskytovať a k poskytovaniu ktorej sa stredisko zaviazalo aj zmluvou nebola v rozsahu 2 až 4 hodín denne prijímateľke poskytovaná preukázateľne v čase od úmrtia do času zistenia úmrtia prijímateľky pomoc v rozsahu činnosti zodpovedajúcich v rozsahu odkázanosti na pomoc inej osoby. Uvedený rozsah odkázanosti p. E. zakladal povinnosť zamestnancov strediska byť v každodennom kontakte s prijímateľkou. V prípade p. E. nemalo stredisko spracovaný individuálny plán ani plán sociálnej rehabilitácie, čím konalo v rozpore s povinnosťou ustanovenou v § 9 ods.1,2 zákona o sociálnych službách.

Zo zistenia kontroly vyplynulo, že nebohej klientke nebola poskytnutá starostlivosť v rozsahu 2 až 4 hodín denne v čase od úmrtia do času zistenia úmrtia prijímateľky.

Odvolačný súd konštatuje, že zistené porušenie však v žiadnom prípade nemohlo ovplyvniť, resp. nezapríčinilo úmrtie nebohej klientky. Na základe správy z vykonanej kontroly nevyplývalo, aby stredisko sociálnych služieb neposkytlo klientke starostlivosť, v dôsledku čoho došlo k jej úmrtiu. Všetky nedostatky, ktoré boli stredisku vytknuté nemohli vyvolať úmrtie nebohej klientky.

36.4.Žalovaný bol na 15. rokovaní Mestského zastupiteľstva Košiciach 11.2.2013, na ktorom bol tento prípad prerokovaný a vo zverejnenom článku (10.4.2019) neuviedol, že všetky vytknuté nedostatky, ktoré boli uvedené v domácom poriadku boli z neho odstránené a rovnako neuviedol, že tieto domáce poriadky platili aj pred nástupom žalobcu do funkcie riaditeľa, teda žalobca ich (nevydal) nezaviedol.

36.5.Žalovaný rovnako neinformoval čitateľov článku, že na 15. rokovaní mestského zastupiteľstva vystúpila klientka zariadenia, ktorá vyzývala všetkých, aby upokojili situáciu, lebo ľudia v stredisku potrebujú pokoj, aby svoj život dožili v klude. Ďalej sa vyjadrila v tom zmysle, že všetci klienti stoja za riaditeľom, lebo urobil veľa dobrého a snaží sa aj veľa dobrého ešte urobiť.

36.6.Výsledkom kontroly nebolo zistenie, že nebohej klientke nebola poskytnutá adekvátna zdravotná starostlivosť, neboli poskytnuté lieky a pod v dôsledku čoho zomrela.

36.7.Zanedbanie starostlivosti súviselo s oneskoreným zistením úmrtia klientky, ale správa nekonštatovala, že klientka zomrela v dôsledku zanedbania starostlivosti.

36.8.Uvedením polopравdy a zamlčaním podstatnej informácie nemožno konštatovať, že išlo o vecnú, oprávnenú kritiku, z ktorej by si čitateľ mal vytvoriť pravde zodpovedajúci úsudok.

36.9.Aj keď je zrejmé, že článok by mal obsahovať len podstatné a skrátené informácie, ale zamlčaním podstatných informácií vyplynul pre čitateľa iný záver, nezodpovedajúci skutočnosti a realite a teda bol spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu.

36.10.Odvolačný súd opakovane poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn.3 Cdo 61/2000 (bod 34.8.).

37.1.V žalobcom namietanej časti článku „...podporné listy pracovníkov a klientov DD boli divadlo, aby sa žalobcovi ako členovi Smeru nič nestalo, a že šlo o spôsoby komunistov...“ je hodnotiacim úsudkom, ktorý vychádza zo skutkového stavu, ktorým zamestnanci a klienti Strediska sociálnych služieb vyjadrili podporu žalobcovi, teda z pravdivého skutkového stavu.

37.2.Dokazovaním bolo preukázané, že použité výrazové prostriedky boli obdobné ako vo zvyšku článku. Z obsahu tejto časti však nevyplýva, že žalobca mal zorganizovať podpisovú akciu na svoju podporu. Žalovaný označil túto akciu ako spôsoby komunistov, ktoré nepripisoval žalobcovi, ale zamestnancom a klientom Strediska sociálnych služieb.

37.3.Z uvedeného je zrejmé, že táto časť článku nebola spôsobilá zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu.

38.1.Odvolačný súd záverom konštatuje, že na rozlíšenie kritiky od neoprávneného zásahu je rozhodujúce hľadisko pravdivosti.

38.2.Odvolačný súd v žalobcom namietaných častiach článku skúmal, či sa kritika obsiahnutá v článku zakladá na pravdivých informáciách, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom výkonu kritiky, tzn. či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie a zneuctenie danej osoby.

38.3.Ak má byť kritika prípustná, musí byť vecná, konkrétna a primeraná (zodpovedajúca) čo do obsahu, formy a miesta.

38.4.Vecnosť kritiky vyžaduje, aby vychádzala z pravdivých tvrdení (predpokladov) ako premís pre hodnotiaci úsudok.

38.5.Primernosť kritiky znamená, že použitými výrazmi, formuláciami a spojeniami nevybočuje z medzí nutných k dosiahnutiu sledovaného a zároveň spoločensky uznávaného účelu (cieľa).

39.Odvolací súd dospel k záveru, že článok obsahuje nepravdivé informácie, pravdu skresľujúce informácie a polopravdivé informácie a úsudky žalovaného nie sú založené pravdivých skutkových tvrdeniach.

40.Pri hodnotení obsahu článku ako celku je zrejmé, že žalovaný nemienil priniesť pravdivý obraz skutočností, na ktoré mal byť článok zameraný, úmrtie v Domove na Garbiarskej, ktoré označil ako „škandál“, ale použitými výrazmi, formuláciami a spojeniami jednoznačne zameril svoj prejav na žalobcu a primárnym cieľom jeho kritiky bolo hanobenie, očiernenie a zneuctenie žalobcu, jeho vážnosti, dobrej povesti zasiahnuť, jeho cti a dôstojnosti o to viac, že žalobca nevykonával len funkciu riaditeľa Strediska sociálnych služieb, ale aj lekára.

41.1.Odvolací súd považoval za potrebné zaujať stanovisko aj ku konfliktu dvoch rovnocenných práv chránených ústavou a to právo na ochranu osobnosti a právo na slobodu prejavu.

41.2.Konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť prostredníctvom zásady spravodlivej rovnováhy (III. ÚS SR 34P2007).

42.1.Právo na slobodu šírenia informácií a právo na ochranu osobnosti žalobcu sa v určitých konkrétnych prípadoch môže dostať do konfliktu. Takýto konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd je nutné riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy s prihliadnutím na to, že všetky základné práva a slobody sú chránené len v tej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či popretiu iného práva a slobody.

42.2.Pri strete práva na informácie a slobodu prejavu s právom na ochranu osobnosti žalobcu, teda práv stojacich na tej istej úrovni je potrebné zvažovať, či jednému právu nebola bez dostatočných dôvodov daná prednosť pred druhým právom.

43.1.Sloboda prejavu, vrátane práva kritizovať, musí mať v demokratickej spoločnosti svoje hranice a nesmie vybočovať z medzí nutných k dosiahnutiu sledovaného legitímneho cieľa. Každý pred uverejnením údajov, resp. kritiky vždy zvažovať, či zverejnením údajov o fyzickej osobe nedôjde k zníženiu jej dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti a nesmie zverejňovať nepravdivé, či pravdu skresľujúce údaje, ktoré sú objektívne spôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti, alebo neprípustnú (neoprávnenú) kritiku fyzickej osoby, a to ani v prípade osôb tzv. verejného záujmu.

43.2.Potrebu obmedzenia slobody prejavu z hľadiska ochrany osobnosti fyzickej osoby je v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) treba v demokratickej spoločnosti považovať za nevyhnutnú. Z článku 10 ods. 2 Dohovoru a z judikatúry ESLP vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu musí byť ustanovené zákonom, primerané sledovanému legitímnemu cieľu a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie spomínaného cieľa. ESLP vo svojej ustálenej judikatúre síce zdôrazňuje, že existuje len malý priestor na obmedzenie diskusie o otázkach verejného záujmu, avšak súčasne tiež určuje medze slobody prejavu, ktoré sú dané nutnosťou rešpektovať jednak spoločensky chránené záujmy vymedzené článkom 10 ods. 2 Dohovoru a jednak ústavne zaručené práva iných osôb. ESLP vo svojich rozhodnutiach tiež zdôrazňuje, že každý, kto vykonáva práva a slobody ustanovené v článku 10 ods. 1 Dohovoru, preberá na seba povinnosti a zodpovednosť v súlade s článkom 10 ods. 2 Dohovoru, ku ktorým oprávnené môže patriť i povinnosť vyvarovať sa v čo najväčšej možnej miere prejavov neodôvodnene urážlivých voči druhým, ktoré sú porušením ich práv a neprispievajú k žiadnej forme verejnej diskusie.

Povinnosťou žalovaného, ako pôvodcu zásahu bolo v konaní preukázať pravdivosť sporných informácií, podávaných ako fakt.

44.1.Odvolací súd zaujal záver, že príspevok žalovaného prekročil medze slobody prejavu a neprípustne zasiahol do chránených osobnostných práv žalobcu. K neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo v písomnej podobe, pri ktorej treba vychádzať z toho, že má širokú publicitu.

44.2.Bezpochyby u osoby tzv. verejného záujmu sú hranice prijateľnej kritiky širšie, ako o súkromnej osoby, ale aj takáto osoba má právo na ochranu svojej cti a dôstojnosti pred neoprávnenými zásahmi a právo na to, aby médiá nezverejňovali o nej nepravdivé, či pravdu skresľujúce informácie, ktoré pôsobia znevažujúco a sú objektívne spôsobilé vyvolať ujmu na cti a vážnosti osoby, kedysi verejne činnej, v očiach ostatných ľudí. Česť (a dôstojnosť) ako výraz úcty, uznania, vážnosti, dobrej povesti a ocenenia človeka, ktorý pre svoje postoje, správanie a činnosť požíva u ostatných členov spoločnosti (v určitom okruhu osôb), významne ovplyvňuje hodnotenie jeho postavenie a uplatnenie v rôznych sférach spoločenského života, a preto patrí medzi najzávažnejšie hodnoty osobnosti človeka.

45. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd dospel k záveru, že za vyjadrenia, ktorými žalovaný zasiahol do osobnostných práv žalobcu je povinný sa mu ospravedlniť tak, že žalovaný v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku zabezpečiť vydanie a rozšírenie nového vydania občasnika AH info, ktorým uverejní ospravedlnenie v znení: „Ospravedlňujem sa A. B. C., D., A., za to, že vo vydaní tohto občasnika pod č. 16 som o ňom uviedol, že zanedbanie starostlivosti vo vzťahu k zosnulej pacientke konštatovala aj skupina Ministerstva práce a soc. vecí SR, že „upratal“ úmrtie, možno plynúce zo zanedbania starostlivosti DD, ktorý patrí pod jeho zodpovednosť, ako aj to, že som ho označil za „komunistu“, keďže tieto tvrdenia sa nezakladajú na pravde.“

46.1. Odvolací zastáva názor, že žalovaný svojimi tvrdeniami o tom, že žalobca akýmkoľvek spôsobom bránil riadnemu vyšetrovaniu úmrtia pacientky Strediska sociálnej pomoci mesta Košice, ďalej označenia žalobcu ako „dobrého komunistu“, resp. akýmkoľvek spôsobom uvádzať nepravdivé tvrdenia o pôsobení žalobcu v komunistických štruktúrach a rovnako sa zdržať hodnotiacich úsudkov o konaní žalobcu v súvislosti s vyšetrovaním predmetného úmrtia, ako o „spôsoboch komunistov“ boli spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, z dôvodov vyššie uvedených. Žalobca však v tejto časti žiadal, aby sa žalovaný zdržal takýchto vyjadrení, pričom žalobca netvrdil, že by sa žalovaný okrem posudzovaného článku, ktorý zverejnil písomne v občasníku AH info a na internete takýmto spôsobom vyjadroval aj inde a opakovane.

46.2. Z uvedeného dôvodu odvolací súd žalobcom požadovanú povinnosť, aby sa žalovaný zdržal sa týchto vyjadrení považoval za nedôvodnú a preto v tejto časti potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu, aj keď z iného dôvodu.

47. Odvolací súd posudzoval, či ospravedlnenie je dostatočné zadostučinenie alebo, či je potrebné aplikovať § 13 ods. 2 OZ, ktorý predpokladá značnú mieru zásahu do práv fyzickej osoby a to za situácie, keď sa nejaví postačujúcim morálne zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ.

48.1. Stanovenie výšky náhrady je zo zákona vecou voľnej úvahy súdu, ktorá má byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave ohľadne zákonom predpokladaných kritérií, t.j. ohľadne závažnosti vzniknutej ujmy aj ohľadne okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo.

48.2. Základným a určujúcim hľadiskom pre stanovenie uvedených východísk musí byť hľadisko závažnosti a intenzity zásahu do práv, prislúchajúcich do tzv. intímnej sféry súkromného života jednotlivca, dotýkajúcej sa samotnej podstaty človeka a ľudskej dôstojnosti, ktorý zásah možno vnímať ako najzávažnejší a najcitlivejší, bez ohľadu na to, že ide o osobu verejne činnú alebo nie. Ľudská dôstojnosť predstavuje najvyššiu hodnotu, tvoriacu základ právneho poriadku, chráneného aj ústavou.

48.3. Z tohto pohľadu je tak akýkoľvek nedovolený zásah, či zníženie ľudskej dôstojnosti potrebné vnímať ako zásah veľmi závažný a ťažko napravitelný. Občianskej cti a ľudskej dôstojnosti je tak potrebné poskytnúť čo najširšiu a najúplnejšiu ochranu. Priznaná náhrada musí poskytovať zadostučinenie (satisfakciu), ale má plniť aj funkciu preventívno-sankčnú, t.j. individuálne odradzujúcu a nepriamo tak vplývať na predchádzanie podobným nedovoleným zásahom.

48.4. Inak povedané, priznanie zadostučinenia v peniazoch súdom predpokladá splnenie určitých zákonom kvalifikovaných podmienok a to v prípade, ak morálne zadostučinenie sa javí v konkrétnom prípade nepostačujúce a tým aj neúčinné a že neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere.

48.5. Táto druhá podmienka spočíva v tom, že musí ísť o takú nemajetkovú ujmu na osobnosti fyzickej osoby, ktorú táto vzhľadom k intenzite a rozsahu trvania nepriaznivého následku spočívajúceho v znížení jej dôstojnosti, či vážnosti pociťuje ako závažnú, posudzujúc to z objektívneho hľadiska. To znamená, že túto nemajetkovú ujmu by pociťoval ako závažnú každý, kto sa nachádza na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby. Nie sú preto podstatné subjektívne pocity samotnej postihnutej osoby a nestačí len možnosť zníženia dôstojnosti v značnej miere, ale musí byť zistené, že k takémuto zníženiu aj došlo. Povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť spočívajú na žalobcovi.

48.6. V praxi za podstatnú ujmu je považovaná predovšetkým ujma vzniknutá prostredníctvom písomných oznamovacích prostriedkov (listinných a elektronických), ktoré majú široký vplyv na verejnosť a značný ohlas.

48.7. Kedy o takúto nemajetkovú ujmu ide a kedy nie, je vždy vecou voľnej úvahy súdu, ktorá musí vychádzať z okolností konkrétneho prípadu. Výška zadostučinenia v peniazoch, ako už bolo uvedené nie je v Občianskom zákonníku stanovená maximálnou ani minimálnou hranicou a hovorí sa len o jej primeranosti.

49.1.Žalobca, pôsobiaci predtým ako riaditeľ Strediska sociálnych služieb, ale aj ako lekár. Práve vzhľadom na špecifickosť povolania lekára sa vyžaduje vysokú úroveň bezúhonnosti a jeho vnímanie verejnosťou, by malo byť v tomto smere bez akýchkoľvek výhrad a pochybností.

49.2.Výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, odvolací súd určil s prihliadnutím na závažnosť ujmy mu spôsobenej, ako aj okolnosti, za ktorých k zásahu došlo.

49.3.Na preukázanie miery závažnosti ujmy navrhol žalobca viesť dokazovanie výsluchom blízkych osôb, v čom treba vidieť to, že vymedzil aj oblasť, v ktorej ho zásah žalovaného najviac zasiahol, keďže treba vychádzať z toho, že na ňom spočívala povinnosť tvrdenia a aj dôkazná povinnosť. Majúc za to, že v konaní sa výpoveďami uvedených svedkov aj preukázalo tvrdenie žalobcu, že zníženie dôstojnosti a vážnosti žalobcu sa najcitelnejšie prejavilo v oblasti okruhu jeho rodiny známych, priateľov kolegov.

49.4.Na druhej strane žiaden z vypočutých svedkov z dôvodov uvedených v článku neprerušil so žalobcom kontakt. V prevažnej miere to však bolo z toho dôvodu, že žalobcu dobre poznali a tvrdeniam uvedeným v článku oni osobne neuverili.

49.5.Odvolací súd je si vedomý toho, že iná situácia mohla nastať u osôb, ktoré žalobcu tak blízko nepoznali a tvrdeniam v článku mohli uveriť, pričom žalobca nemal možnosť preukázať opak. Rovnako aj vo vedenom konaní nebolo v možnostiach žalobcu preukázať vplyv publikovaného článku na širšiu verejnosť a pacientov žalobcu. V tomto smere je nutné zdôrazniť, že žalobca článok zverejnil aj na sociálnych sieťach, tento neodstránil ani v čase vedenia odvolacieho konania. Z uvedeného je možné usúdiť, že vplyv zverejneného článku, pôsobí na neobmedzený počet osôb doteraz.

49.6.Žalobca žiadal priznať nemajetkovú ujmu vo výške 50 000 eur. Odvolací súd požadovanú sumu nepovažoval za primeranú. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že primeraná je nemajetková ujma 2 000,- eur.

49.7.Odvolací súd poukazuje na rozhodnutia v obdobných, kde bola priznaná nemajetková ujma v sume 1 000,- eur v konaní 9Cdo/50/2021 - uverejnenie v informačných novinách obecnej samosprávy; sumu 2 500,- eur v konaní 5Cdo/20/2022 - uverejnenie na facebookovej stránke, pričom išlo o osobu verejne činnú - komunálneho politika; sumu 2 500,- eur v konaní 2Cdo/49/2015 - uverejnenie v denníku podnikateľ = mafián; sumu 3 000 eur v konaní, KS v Košiciach v konaní 2Co/511/2016, sumu 5 000,- eur v konaní 8Cdo/37/2020, kde bola navrhovateľka členom štatutárneho orgánu VŠZP.

50.1.Podľa § 396 ods.1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

50.2.Podľa § 396 ods.2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

51.Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

52.Žalobca bol v prvoinštančnom a odvolacom konaní čiastočne úspešný a rovnako čiastočne úspešný bol žalovaný, stranám sporu nebola priznaná náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

53.Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).